

## AFDØDE DANSKE BOGHAANDVÆRKERE

### IV

#### JOHAN JENS FREDERIK HOSTRUP SCHULTZ

født den 29de Januar 1834, død den 28de Juni 1895.



**D**EN ubønhørlige Død har atter i Aar taget en Boghaandværksmand, der fortjener en Plads i »Bogvennen«s Mausoleum. Fredag den 28 Juni overraskedes Familie, Arbejdere og Venner ved den sørgelige Meddelelse, at Bogtrykker JOHAN JENS FREDERIK HOSTRUP SCHULTZ Aftenen forud pludselig var afgaaet ved Døden. Som Chef for et af Landets ældste og største Bogtryketablisser har afdøde spillet en Rolle, der paa forskellig Maade har haft Betydning for Fagets Udøvere. Han blev født d. 29de Jan. 1834 paa »Benzons-eje« — en større Landejendom mellem Køge og Roskilde —, der paa den Tid var i Faderens, senere Justitsraad JENS NIELS NIC. HOSTRUP SCHULTZ's Besiddelse. Et Par Aar efter denne ældste

Søns Fødsel flyttede Familien til Kjøbenhavn, hvor Faderen først ledede og senere overtog som Ejendom det Schultz'ske Officin, der som Fælleseje tilhørte Arvingerne efter Direktør JENS HOSTRUP SCHULTZ. Skønt FR. SCHULTZ, hvis Skole-Opdragelse afsluttedes paa Herlufsholm, oprindeligt havde lært Malerfaget og i denne Egenskab besøgt Kunstakademiet, blev han, som ældste Sønnesøn og sandsynlig Arving til Trykkeriet, senere Typograf og kunde fejre sit Svendegilde som Sætter den 3die Juli 1858. Trykkeriets Udvikling havde begyndt at tage Fart og krævede mere Rum, end de indskrænkede Lokaler i Virksomhedens snart hundredaarige Hjemsted paa Højbroplads kunde yde. 1872 opførtes derfor den nuværende Trykkeribygning med tidssvarende, hensigtsmæssige Arbejdsrum og Plads til Udvidelse paa alle Omraader. Det var en glimrende Periode for Forretningslivet og ikke mindst for Bogtrykkerierne i



Hovedstaden; de ældre Etablissementer udvidedes og en Del nye anlagdes; men samtidig voksede ogsaa Arbejdernes Krav paa Part i disse Velsignelser i Form af højere Løn og lettere Arbejdsvilkaar, og disse Krav antog af og til Dimensioner, der bevirkede, at Faderen allerede 1875 blev træt og overdrog Frederik Schultz hele Virksomheden, hvortil han ogsaa var udrustet som faa Principaler er det. Som Sætter og Faktor havde han i flere Aar deltaget i den daglige Virksomhed, og selve Trykkearbejdet havde han lært i det Vieweg'ske Trykkeri i Brunsvig, hvor han opholdt sig i et Aarstid 1862—63. Schultz havde en sjælden fin Forstaaelse af Billedfremstillingsmetoderne og var en Mester i at gøre »Tilretninger« — Skade, at den forcerede Virksomhed, som Regeringsarbejdet kræver, og som væsentlig fylder Trykkeriets Tid, saa sjældent har givet ham Lejlighed til at vise sin Færdighed. Medens Schultz som Trykkeriets Ejer virkede i 20 Aar, har dette udviklet sig i betydelig Grad og staar den Dag i Dag uanfægtet af alle Angreb som officielt Rigsdags-, Regerings- og Universitetstrykkeri.

»Foreningen af danske Bogtrykkere«, der paa Initiativ af SALLY B. SALOMON og med ham som Formand stiftedes 1872, fik allerede 2 Aar efter Lejlighed til at byde Frederik Schultz Formandspladsen, hvortil han saavel ved Evner som Stilling særligt egnede sig, og han beklædte denne Plads i Foreningens vanskeligste Periode under Strike og Tarifordninger. En vis Stivhed i Karakteren var her paa rette Plads, men han lod sig undertiden henrive til Stædighed, og dette bevirkede, at han forlod Foreningen. En Gerning, som Schultz udførte under sin Formandsledelse, var Oprettelsen af en Fagskole for Sætter- og Trykkerlærlinge; han og Foreningens Viceformand fik Skolen oprettet i Teknisk Selskabs Skoles Lokaler i Læderstræde, og der samledes straks henved 70 Lærlinge ved de Foredrag, som de 2 Herrer skiftevis holdt over Typografiens Teori. Principalerne modarbejdede imidlertid Sagen; hertil bidrog maaske ikke mindst den vedvarende bitre Stemning, som Kampen mellem Arbejder og Arbejdsgiver vedligeholdte.

Frederik Hostrup Schultz var en fuldstøbt Personlighed, tætbygget, noget over Middelhøjde og uden Hjælp af flatterende Pynt en nobel Skikkelse; af hans klare Øjne lyste den Hjertensgodhed, der saa ofte har givet sig Udslag overfor hans Arbejdere, dels personligt og dels i Form af store Gaver til fælles Nytte for dem; i sit Væsen var han ligefrem og af Tænkemaade human, livlig i Konversationen og ofte træffende i sin Dom.

I en Alder af 53 Aar angrebes Schultz af en alvorlig Underlivssygdom, der nedbrød hans iøvrigt stærke Konstitution. Syg og træt trak han sig da tilbage til sit Landsted i Hellebæk, hvor han hos sine Børn og sin Hustru, hende han vandt i det Vieweg'ske Hus i Brunsvig, søgte Fred og Hvile. Et Par Dage om Ugen opholdt han sig ved Forretningen i Kjøbenhavn, og her overraskede Døden ham.

I December 1895.

O. C. O.